

Vlaams
Parlement

stuk **1658** (2011-2012) – Nr. 2
ingediend op 20 juni 2012 (2011-2012)

Voorstel van decreet

van de heer Lieven Dehandschutter,
de dames Karin Brouwers en Els Robeyns
en de heren Sas van Rouveroi, Boudewijn Bouckaert en Bart Caron

houdende wijziging en opheffing
van het decreet van 2 maart 2007
houdende het statuut van de reisbureaus

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken,
Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme
uitgebracht door de heren Marnic De Meulemeester en Johan Verstreken

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder.

Vaste leden:

mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Jan Verfaillie;
de heren Stefaan Sintobin, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;
de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder;
de heer Kurt De Loor, mevrouw Els Robeyns;
de heren Lieven Dehandschutter, Willy Segers;
mevrouw Patricia De Waele;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

mevrouw Vera Jans, de heer Jan Laurys, mevrouw Valerie Taeldeman, de heer Johan Verstreken;
de dames Katleen Martens, Marleen Van den Eynde, de heer Wim Wienen;
de heer Marc Vanden Bussche, mevrouw Khadija Zamouri;
mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Jurgen Vanlerberghe;
mevrouw Lies Jans, de heer Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

1658 (2011-2012) – Nr. 1: Voorstel van decreet

INHOUD

1. Toelichting door de heer Lieven Dehandschutter	4
2. Bespreking	4
2.1. Tussenkoms van de heer Stefaan Sintobin	4
2.2. Tussenkoms van de heer Sas van Rouveroj	6
2.3. Tussenkoms van mevrouw Els Robeyns	7
2.4. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert	7
2.5. Tussenkoms van de heer Bart Caron	8
2.6. Tussenkoms van de heer Marc Vanden Bussche	9
2.7. Tussenkoms van mevrouw Karin Brouwers	9
2.8. Tussenkoms van de heer Johan Verstreken	10
2.9. Tussenkoms van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand	10
2.10. Tweede tussenkoms van de heer Stefaan Sintobin	12
3. Artikelsgewijze bespreking	13
4. Eindstemming	13

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme besprak op 12 juni 2012 het voorstel van decreet houdende wijziging en opheffing van het decreet van 2 maart 2007 houdende het statuut van de reisbureaus.

1. Toelichting door de heer Lieven Dehandschutter

De heer *Lieven Dehandschutter* verwijst naar het evaluatierapport van het Departement internationaal Vlaanderen en de discussie daarover in de commissie (*Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1657/1*). De conclusie van het rapport was dat het niet wenselijk is het decreet in zijn huidige vorm te laten voortbestaan. Er lagen twee opties voor: ofwel een drastisch afgeslankt en bijgesteld decreet, ofwel een afschaffing ervan.

De indieners hebben gekozen voor een gefaseerde afschaffing. In een eerste fase wordt er voorgesteld om de definitie van reisbureau drastisch te beperken en om de vrijstellingen beter te omschrijven en te definiëren. Uiteindelijk zal het decreet ophouden te bestaan. In de tussentijd krijgt de sector de kans om zich voor te bereiden op autoregulering.

Er werd lang nagedacht over de beste formule. Enerzijds wenste men rekening te houden met de belangen en de bescherming van de consument, anderzijds wenste men oog te hebben voor de kwaliteit van de dienstverlening en de aangeboden producten door de sector. De indieners zijn tot de conclusie gekomen dat de federale en Europese regelgeving voldoende sterk zijn om de nodige waarborgen te bieden.

2. Bespreking

2.1. Tussenkomst van de heer Stefaan Sintobin

De heer *Stefaan Sintobin* vindt dat dit eigenlijk een ontwerp van decreet had moeten zijn maar blijkbaar wil de meerderheid een zo snel mogelijke goedkeuring. Hij noemt de snelheid en verbetering waarmee dit dossier wordt behandeld, nooit gezien. Het lijkt veel op zelfbedieningspolitiek. In vijf maanden tijd werden er over het Reisbureaudecreet verschillende parlementaire vragen behandeld in commissie en plenaire vergadering, werd een hoorzitting georganiseerd, een decreetswijziging gestemd, een evaluatie opgesteld, en nu wordt het decreet afgeschaft.

De communicatie vanuit de sector en meer bepaald van de Vereniging Vlaamse Reisbureaus (VVR) was misschien niet altijd optimaal, maar in zijn hele politieke carrière kent de spreker geen ander voorbeeld van een belangenvereniging die, enkel door de belangen van haar leden te verdedigen, zo door politici wordt verguisd.

Dat het decreet moest worden afgeschaft, bleek volgens de spreker al op 31 januari 2012 toen mevrouw Brouwers een vraag om uitleg stelde over de gevolgen van gerechtelijke uitspraken voor de toepassing van het Reisbureaudecreet. De minister sputterde toen nog tegen en kondigde een evaluatie van het decreet aan. Het evaluatierapport bleek uiteindelijk nodig om de minister uit de wind te zetten en zich moreel in te dekken. Na de eerste vraag om uitleg voerden de 'reisbureaus' van CD&V en sp.a, respectievelijk Okra (open, kristelijk, respectvol en actief) en Curieus de druk nog op, terwijl Open Vld lobbyde voor de affiliate websites.

De heer Sintobin blikt terug op de voorbereidende werken van het decreet van 2007 en merkt op dat er zowel bij de minister als de politieke fracties sprake is van een sterk staaltje van 'voortschrijdend inzicht'. Het Reisbureaudecreet kwam er niet alleen op vraag van de reissector, maar vooral op vraag van de politieke fracties. De spreker wil dit aantonen met een aantal citaten uit tussenkomsten bij de bespreking van het Reisbureaudecreet in 2007.

Mevrouw Stern Demeulenaere toonde zich namens Open Vld op enkele details na positief over het ontwerp. Ze vroeg “dat de minister net dat duwtje kan geven om ook andere gewesten tot een gelijkaardige regeling te bewegen.” Johan Verstreken, in 2007 woordvoerder voor CD&V, “stelt insgelijks met tevredenheid vast dat de reissector met dit ontwerp van decreet eindelijk een decretaal kader krijgt dat aangepast is aan de actuele behoeften van zowel de reisverkopers als de ‘reisconsumenten’, de toeristen.” Verder in het verslag staat te lezen: “De heer Johan Verstreken stelt dat het de CD&V-fractie zeer tevreden stemt dat er nu eindelijk een decreet komt na eerdere initiatieven van de heer Luc Martens in 1994 en de heer Van den Brande in 1998. (...) Daarop inpikkend laat de heer Luc Van den Brande opmerken dat ook hij verheugd is dat de huidige regering opnieuw aansluiting heeft gezocht bij de basisideeën en de praktische regelingen die reeds in de steigers stonden. (...) De heer Verstreken haalt verder aan dat ook de jeugd-, cultuur- en sportsector, evenals de consumentenorganisaties betrokken werden bij de totstandkoming van het decreet.”.

De heer Sintobin haalt ook een aantal citaten van de minister uit 2007 aan: “Het moge volgens de minister dan ook duidelijk zijn dat er nood bestaat aan een nieuw statuut en dit zowel in het belang van de sector als in het belang van de reiziger. De reiziger heeft nood aan een betrouwbaar kwaliteitslabel. Een reis is inherent nooit een standaardproduct dat men ergens uit de rekken kan nemen. Op het ogenblik dat men een reis bestelt, moet de dienst immers nog verleend worden op een moment in de min of meer nabije toekomst. (...) In inhoudelijk opzicht wordt het ontwerp van decreet gekenmerkt door vier zwaartepunten, te weten: het scheppen van duidelijkheid omtrent de precieze omvang van de vergunningsplicht, het scheppen van duidelijkheid omtrent de vrijstellingen van de vergunningsplicht, het brengen van klaarheid en het actualiseren van de vereisten inzake beroepskennis en solvabiliteit van de betrokken ondernemingen. (...) Minister Geert Bourgeois wenst eerst en vooral de commissieleden te danken voor hun positieve appreciatie en benadrukt daarbij nogmaals dat dit ontwerp van decreet inderdaad een positieve wending inhoudt voor zowel de sector als de consument. Het kwam tot stand in overleg en via intensieve samenwerking met de sector en vele andere betrokkenen. Dit heeft ervoor gezorgd dat er evenwichtige regelingen zijn uitgewerkt, die rekening houden met wie vrijstelling moet krijgen, in casu de non-profitsector in de brede zin van het woord.”.

Het beginpunt voor de afschaffing ligt volgens de spreker op van 31 januari 2012, tijdens de hierboven genoemde vraag om uitleg van mevrouw Karin Brouwers. Mevrouw Brouwers stelt daar: “Ik zou daar graag uw mening over kennen. Van mij mag het ook worden afgeschaft, maar ik wil graag uw mening horen. Een evaluatie zal moeten uitmaken of we het al dan niet afschaffen, dan wel grondig bijstellen. Er zal een decretaal initiatief moeten worden genomen. Indien nodig kunnen we dat via het parlement doen.”. De minister repliceert hierop: “Wat de totale evaluatie betreft, mevrouw Brouwers, ben ik het niet met u eens dat dit decreet beter zou verdwijnen.”.

Naar aanleiding van de actuele vraag van mevrouw Brouwers van 7 maart 2012 over de onophoudelijke juridische procedures van de vzw Vereniging Vlaamse Reisbureaus en de evaluatie van het Reisbureaudecreet, verklaart minister Bourgeois: “Ik wil beginnen met te bevestigen wat deze ochtend in het consumentenprogramma Peeters & Pichal is bevestigd, met name dat het decreet goede effecten heeft. Het decreet beschermt de consument zeer goed. Het wapent de consument tegen faillissementen en malafide verkopers. Het zorgt ervoor dat de cowboys en oplichters niet op die markt kunnen opereren.”. De heer Dehandschutter treedt de minister bij op 7 maart 2012: “Volgens mij heeft de minister het bij het rechte eind. We wachten het best op een aanpassing van het decreet, die absoluut nodig is bij een globale evaluatie. Zo kunnen we vermijden dat we keer op keer bij bepaalde incidenten het decreet moeten bijsturen.”.

De problematiek kwam opnieuw aan bod naar aanleiding van de actuele vraag van 23 mei 2012 van de heer Boudewijn Bouckaert over het functioneren van het adviescomité van de

reisbureaus na de kritiek van de Vereniging Vlaamse Reisbureaus op het evaluatierapport betreffende het Reisbureaudecreet. De spreker wees toen in de discussie over de samenstelling van het adviescomité op het ministerieel besluit van 22 september 2011. Geen enkel parlamentslid of fractie had daarover enige commentaar.

Volgens de heer Sintobin is het duidelijk dat dit dossier politiek geïnspireerd is. Het gaat om decreetgeving op maat, waarbij vooral de zuilen binnen CD&V en sp.a het gehaald hebben. De afschaffing van het Reisbureaudecreet betekent de dood van een sector en honderden banen zullen verloren gaan. Ook de spreker was voorstander van een evaluatie van het initiële decreet en van eventuele aanpassingen. Het decreet afschaffen is echter het kind met het badwater weggooien. De lijst met negatieve gevolgen voor sector en consument is lang.

Vlaams Belang zal het voorstel van decreet dus niet goedkeuren. De uitgangspunten van het decreet van 2007, namelijk de kwaliteit van de reisaanbieder garanderen en de consument beschermen, blijven voor Vlaams Belang overeind. Voortschrijdend inzicht in de politiek kan lovenswaardig zijn, maar in een tijdsbestek van vijf jaar alles verloochenen en een totaal ander standpunt innemen, is ongeloofwaardig. De spreker herhaalt dat de afschaffing van het Reisbureaudecreet politieke zelfbediening is. Het gaat om een kruistocht tegen een vereniging die enkel deed wat moest, namelijk de belangen van haar leden verdedigen.

Er werd in dit dossier gezwaaid met het belang van de socioculturele verenigingen. Okra organiseert in juli 2012 een veertiendaagse rondreis in India voor 2850 euro per persoon. In hoeverre is dat nog sociaal? De spreker verwijst ook naar de webstek van Curieus Wachtebeke. Deze bewijst volgens hem dat de minister heeft moeten inbinden voor de andere meerderheidspartijen. Er staat daar: “Het is eindelijk gelukt. Curieus Wachtebeke wordt niet meer bedreigd. Minister Bourgeois is geplooid voor de druk van de andere partijen en het Reisbureaudecreet wordt afgeschaft, dankzij onze hardnekkigheid en die van parlementsleden Jan Roegiers en Bart Van Malderen en ook van de parlementsleden van Open Vld, CD&V en Groen.”.

De spreker besluit dat minister Bourgeois gezwicht is voor de druk van de andere partijen. Hij vreest dat er nu toestanden zullen ontstaan zoals in het tv-programma Stressvakanties, dat gaat over mensen die bedrogen zijn door malafide verkopers van reizen.

2.2. Tussenkoms van de heer Sas van Rouveroj

De heer Sas van Rouveroj is ervan overtuigd dat het Reisbureaudecreet van 2007 gerealiseerd werd met de allerbeste bedoelingen. Het heeft echter de toets met de praktijk niet kunnen doorstaan. Dit decreet heeft namelijk een aantal onbedoelde gevolgen gehad.

De problemen werden in het najaar van 2011 aan het licht gebracht door procedures uitgelokt door de VVR. Men kan de gevelde vonnissen en arresten betreuren, maar de rechters pasten enkel het decreet toe. Begin 2012 heeft de spreker dan een parlementair initiatief genomen met betrekking tot de affiliate websites. Bij de hoogdringende behandeling in de plenaire vergadering van het voorstel van decreet dat de zogenaamde bongobons moest uitsluiten van de vergunningsplicht, diende hij een amendement in ten einde de vergunningsplicht eveneens op te heffen voor de affiliate websites. Dat amendement werd toen verworpen met het argument dat men niet te ver mag gaan met het doorvoeren van uitzonderingen.

Intussen werden de affiliate websites slachtoffer van vonnissen met dwangsommen. Daarom heeft de heer van Rouveroj samen met anderen een voorstel van decreet ingediend waarin werd voorzien in een bijkomende uitzondering op de vergunningsplicht (*Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1523/1). Op dat ogenblik was het reeds duidelijk dat de

meerderheid bereid was om het probleem open te trekken. In april werd het lang aangekondigde evaluatierapport van Departement internationaal Vlaanderen gepresenteerd aan de commissie. Een van de conclusies was dat de afschaffing van het decreet mee in de keuze moest worden betrokken. Het decreet is namelijk niet echt in overeenstemming met de Dienstenrichtlijn. Bovendien wordt de consumentenbescherming al geregeld in federale wetten en wordt het Reisbureaudecreet in de eerste plaats ervaren als een vorm van corporatisme.

Door het voorstel van decreet dat nu voorligt wordt het Reisbureaudecreet per 1 januari 2014 afgeschaft. De sector krijgt dus ruim anderhalf jaar de tijd om zichzelf te organiseren. Een dergelijke zelfregulering bestaat in de ons omringende landen en dat is ook de optie van Open Vld. Een onmiddellijke afschaffing zou wellicht een vacuüm creëren. Op korte termijn moest de bemiddelingsopdracht echter uit het decreet worden uitgehaald.

Voor Open Vld is dit een goed voorbeeld van decreetsevaluatie. Daarom werden zowel in de meerderheid als in de oppositie partijen bereid gevonden om het voorstel van decreet te steunen.

2.3. *Tussenkomen van mevrouw Els Robeyns*

Mevrouw *Els Robeyns* brengt in herinnering dat het Reisbureaudecreet bedoeld was voor de bescherming van de consument en het bewaken van de kwaliteit van de dienstverlening. In de praktijk werd het echter gebruikt om sociaal-culturele verenigingen in hun werking te belemmeren. Dat strookt niet met de geest van het decreet. De discussies rond het begrip reisbemiddeling en de vrijstellingsgronden voor middenveldorganisaties leidden tot grote ongerustheid bij ondernemers en sociaal-culturele verenigingen. Daarom diende er op korte termijn opnieuw rechtszekerheid te worden gecreëerd. Uit de hoorzittingen bleek dat de VVR iedere ruimte voor interpretatie – ook binnen een aangepast decreet – zou blijven gebruiken om de eigen belangen af te schermen. Er was dus een sluitende oplossing nodig.

In april werd de aangekondigde evaluatie gepresenteerd aan de commissie. Deze was scherp en duidelijk. Ze stelde dat het decreet geen meerwaarde bood voor de bescherming van de consument. Die wordt immers voldoende beschermd door federale wetgeving. Ze stelde ook dat een vergunningstelsel minder geschikt is voor het garanderen van de kwaliteit. Er was sprake van een concurrentienadeel. Er waren alleszins specifieke problemen voor bepaalde niches in de sector. De evaluatie stelde zelfs de vraag in welke mate dit decreet noodzakelijk was. Het was dus geen optie om het decreet in zijn huidige vorm te handhaven. Ofwel moest het grondig worden gewijzigd, ofwel moest het worden opgeheven en moest de sector een mechanisme voor zelfregulering uitwerken. Het voorstel van decreet dat vandaag ter tafel ligt, is gebaseerd op die evaluatie.

Sp.a zal dit voorstel van decreet zeker steunen. Afschaffing van het decreet is de enig mogelijke duurzame oplossing. Het getuigt wel van redelijkheid dat er tot 1 januari 2014 een overgangsfase wordt ingebouwd. In de eerste fase wordt wel al het begrip reisbemiddeling geschrapt zodat er onmiddellijk duidelijkheid is voor de affiliate websites. Ook de vergunningsplicht voor de sociaal-culturele sector wordt in die eerste fase al scherper geformuleerd zodat juridische geschillen kunnen worden vermeden.

2.4. *Tussenkomen van de heer Boudewijn Bouckaert*

De heer *Boudewijn Bouckaert* ontkent de stelling dat de afschaffing van het decreet het werk is van machtige verzuilde groepen. De administratie organiseerde een eerlijke bevraging en evaluatie over het nut en de effecten van de regelgeving. Dat heeft geleid tot correcte politieke conclusies. Een mogelijk alternatief was een verdere uitbreiding van de uitzonderingen voor de sociaal-culturele sector. Dat zou echter geleid hebben tot een duale markt, waarbij de sociaal-culturele verenigingen zonder vergunning kunnen opere-

ren en de gewone reisbureaus in een strak regulerend keurslijf zitten. De afschaffing van het decreet heeft dan toch het voordeel dat alle actoren die actief zijn in de reissector op een gelijke manier worden behandeld. Met de afschaffing van dit vergunningenstelsel geeft de minister ook uitvoering aan de Europese Dienstenrichtlijn en aan de verdere eenmaking van de interne markt.

De denktank Libera, waarvan de spreker voorzitter is, brengt binnenkort een studie uit over deze kwestie. Daaruit blijkt dat de griezelverhalen over autoregulering uit de lucht gegrepen zijn. In Nederland, waar er een systeem van zelfregulering bestaat voor de reissector, met een kwaliteitslabel en een geschillencommissie, zijn er verhoudingsgewijs niet meer klachten dan bij ons.

Het decreet wordt niet onmiddellijk afgeschaft. Zo krijgen de organisaties binnen de sector de tijd voor het uitwerken van een kwaliteitslabel. Op dat vlak is er ook een taak weggelegd voor de Vlaamse overheid. Ze moet ervoor zorgen dat de betrokken actoren mekaar vinden. Ze moet er ook op toezien dat de VVR haar dominante positie niet misbruikt om het kwaliteitslabel naar haar hand te zetten.

LDD is tot slot blij dat er in dit parlement eens een regelgeving wordt afgeschaft en hoopt dat dit het begin is van een nieuwe cultuur. De spreker zal daar ook voor pleiten in de commissie bevoegd voor Economie, wanneer het gaat over de Europese Dienstenrichtlijn.

2.5. *Tussenkomst van de heer Bart Caron*

De heer *Bart Caron* ziet een merkwaardige paradox. De overheid krijgt altijd het verwijt dat ze aan regelneverij doet, maar in dit geval is het een sector zelf die regels vraagt aan de overheid. Die regels hebben niet te maken met de bescherming van de consument of met subsidiëring. Ze moesten wel een aantal misbruiken bestrijden die in het verleden hebben bestaan. Op dit ogenblik misbruikt een beroepsvereniging het decreet evenwel om haar eigen positie te versterken en om de markt af te schermen. De geviseerde concurrenten zitten in nieuwe technologische ontwikkelingen en in de veranderende rol van het sociaal-cultureel werk. In het merendeel van de gevallen doet dat sociaal-cultureel werk echter een beroep op allerlei actoren uit de reissector zelf (autocars, horeca, reisbureaus enzovoort). Maar intussen hebben veel sociaal-culturele verenigingen hun reisactiviteiten afgebouwd, uit schrik voor rechtsgedingen.

Welk voordeel heeft de reissector erbij als een deel van het cliënteel geen activiteiten meer onderneemt? De grens tussen commercieel en niet-commercieel is misschien wat vager geworden. Dat hoeft echter niet te leiden tot een heksenjacht op de vrijetijdssector. Als de VVR zich de voorbije jaren anders gedragen had, dan zou het decreet wellicht niet afgeschaft zijn.

Deze kwestie heeft volgens de heer Caron niets met verzuiling te maken. Het gaat over het belang van verenigingen die bijdragen tot een warme samenleving. Bepaalde evoluties bemoeilijken de werking van de verenigingen. Daarom pleit hij, samen met verzuilde verenigingen en met de partijen die verzuilde belangen dienen, voor de afschaffing van het decreet. Hij begrijpt trouwens niet welke motieven de heer Sintobin nog heeft om op te komen voor het behoud van het Reisbureaudecreet. Er zijn immers geen inhoudelijke argumenten.

De spreker roept de sector op om een zelfregulering uit te werken die de consument als belangrijkste zorg heeft. Hij hoopt dat de sector in staat zal zijn om die kwaliteitsgarantie zelf te organiseren, boven corporatistische belangen van deelsectoren heen en zonder de eigen sector af te schermen tegen potentiële nieuwe concurrenten. De overheid hoeft niet te reguleren wat de sector zelf kan doen. Hij vraagt dat de minister de sector zou begeleiden om hen ervan te overtuigen dat een goede zelfregulering in hun voordeel is.

2.6. *Tussenkost van de heer Marc Vanden Bussche*

De heer *Marc Vanden Bussche* heeft het gevoel dat er goed parlementair werk is geleverd. Na de hoorzittingen kon men enkel concluderen dat een afschaffing van het Reisbureau-decreet noodzakelijk was. De arrogante houding van de vertegenwoordigers van de VVR heeft een belangrijke rol gespeeld. Als ze een meer diplomatische houding hadden aangenomen, dan had men de problemen misschien anders kunnen oplossen. Hij vergelijkt het Reisbureau-decreet met het voetbalpasje dat op een bepaald ogenblik werd ingevoerd door de Belgische voetbalbond. Op het ogenblik dat het niet meer nuttig was, werd het weer afgeschaft. Men dient ook te beseffen dat de rol van het internet bij het boeken van reizen veel belangrijker is geworden dan ten tijde van de goedkeuring van het Reisbureau-decreet in 2007. Open Vld zal de afschaffing van het Reisbureau-decreet met overtuiging goedkeuren.

2.7. *Tussenkost van mevrouw Karin Brouwers*

Mevrouw *Karin Brouwers* meent dat deze commissie die ook bevoegd is voor Decreetsevaluatie, vandaag haar naam alle eer aandoet. De reissector evolueert snel. De VVR weigerde zich te schikken naar de geest van het decreet en hanteerde een corporatistische benadering. Men had er beter aan gedaan om het decreet op een positieve manier in te vullen, bijvoorbeeld door de reisbureaus ertoe aan te zetten om hun vergunningsnummer te publiceren en hun herkenningsteken op te hangen. Zo had de VVR de eigen sector kunnen aanprijzen bij de consument. De VVR heeft door haar houding heel wat onrust gewekt bij de socioculturele verenigingen. Er moest dus duidelijkheid worden geschapen.

Het evaluatierapport zag twee mogelijkheden: een bijsturing of een afschaffing. De minister liet de beslissing over aan het parlement. De keuze voor de afschaffing is uiteindelijk op een objectieve manier gebeurd. Dat heeft niets te maken met zelfbedieningspolitiek, zoals de heer Sintobin suggereert, of met verzuiling. CD&V heeft inderdaad een aantal bevriende organisaties. Een van die organisaties is overigens de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO), waarbij ook de VVR aangesloten is, dat sterk heeft gepleit voor het behoud van het decreet.

Een ander argument was het advies dat de Raad van State uitbracht in het kader van het hoger vermelde voorstel van decreet van de heren Sas van Rouveroij, Marnic De Meulemeester, Boudewijn Bouckaert en Bart Caron (*Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1523/3). De Raad van State gaf er de voorkeur aan om bepaalde definities in artikel 2 van het decreet van 2 maart 2007 aan te passen in plaats van nog meer bemiddelaars uit te sluiten van het toepassingsgebied van het decreet. Als de definitie niet klopt, haalt men eigenlijk de grondbeginselen van het decreet onderuit. Dit voorstel van decreet schrapt het woord ‘bemiddelen’ uit de definitie. De affiliate websites vallen dus niet onder die definitie.

De heer Sintobin voorspelt dat de afschaffing negatieve gevolgen zal hebben. De consument blijft echter meer dan voldoende beschermd door de andere beleidsniveaus. De federale reiscontractenwet bevat bepalingen rond verkoopsvoorwaarden, verzekering tegen faillissement, verzekering inzake beroepsaansprakelijkheid, de geschillencommissie reizen, rechten van de luchtreiziger, verkoop op afstand. Er is ook de Europese wetgeving, die op dit ogenblik herzien wordt.

Men gunt de sector anderhalf jaar de tijd om een systeem van zelfregulering op te zetten zoals dat nu al bestaat in een aantal noordelijke Europese landen. De overheid hoeft niet te zeggen hoe men dat moet aanpakken. Ze kan wel een begeleidende rol spelen. Ze kan ook een informatiecampagne ondersteunen op het ogenblik dat dit systeem is uitgewerkt, zodat de reizigers het label kennen. Zo kan de sector van de reisbureaus zichzelf opnieuw uitvinden. De markt is in volle ontwikkeling. De reisbureaus moeten zich richten op een cliënteel dat bereid is te betalen voor een goede service. Het gaat vaak om reizen op maat,

voor specifieke doelgroepen. De reisbureaus die deze service bieden, zullen kunnen standhouden, zeker als er een goede zelfregulering is. Zelfregulering zal in principe ook leiden tot minder financiële en administratieve lasten.

2.8. *Tussenkoms van de heer Johan Verstreken*

De heer *Johan Verstreken* hecht veel belang aan het verenigingsleven. Het haalt mensen uit hun eenzaamheid en gaat verzuring van de maatschappij tegen, ook al leunen sommige van die verenigingen aan bij een zuil. Op dit ogenblik wordt het verenigingsleven echter beknót in zijn werking. De spreker staat nog altijd achter zijn uitspraken uit 2007 die werden aangehaald door de heer Sintobin. De geest van het Reisbureaudecreet was immers goed. Hij heeft in 2007 al zijn bezorgdheid geuit over mogelijke evoluties met een negatieve impact op scholen, sociaal-culturele verenigingen en taalkampen. In de voorbije jaren is het internet bovendien een steeds belangrijker rol gaan spelen in de reissector.

Belangenverenigingen hebben een belangrijke taak, ze moeten het opnemen voor hun leden. Veel hangt echter af van de manier waarop ze dat doen. Het Reisbureaudecreet zou de consument en de reissector moeten beschermen. Door de procedures die werden aangespannen door VVR is het decreet echter contraproductief geworden. Een landelijke organisatie met vertakkingen in bijna elke gemeente, had de gewoonte om reizen te boeken bij lokale reisbureaus en busmaatschappijen. Nu zal deze organisatie een van de grootste reisbureaus in Vlaanderen worden en zullen de inkomsten van de reisbureaus dalen, wat nochtans niet de bedoeling was van de betrokken sociaal-culturele vereniging.

De heer Verstreken kent het programma Stressvakanties. Soms kan men wel bedenkingen hebben bij de werkwijze van de tv-makers of bij de houding van de klanten. Het gaat om reizen die rechtstreeks werden geboekt, via reiskantoren of via het internet. Dergelijke stressvakanties zullen altijd blijven bestaan, of er nu een Reisbureaudecreet is of niet. De reisbureaus bieden een kwaliteitsgarantie, maar kunnen niet garanderen dat alles vlekkeloos zal verlopen. Voor dergelijke gevallen is er nog altijd de wetgeving op de consumentenbescherming.

De heer Verstreken denkt dat men tot een goede conclusie is gekomen. Meerderheid en oppositie werden daarbij betrokken. Er moet wel op een correcte manier worden gecommuniceerd met de reissector. De huidige regeling kan kansen creëren voor innovatieve actoren binnen de sector. De reissector moet in een positief daglicht worden gesteld, zonder daarom met de vinger te wijzen naar de sociaal-culturele verenigingen.

2.9. *Tussenkoms van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand*

Volgens minister *Geert Bourgeois* heeft de heer Sintobin veel uitspraken geciteerd, maar heeft hij niet gearchumenteed en evenmin amendementen geformuleerd. Het is dus niet duidelijk wat hij precies wil veranderen aan het Reisbureaudecreet.

In 2007 hebben alle partijen het Reisbureaudecreet goedgekeurd, behalve Vlaams Belang. Op dat ogenblik heeft de minister het decreet verdedigd. Met het decreet kon men een einde maken aan de federale wet rond het statuut van de reisbureaus en kon Vlaanderen de eigen bevoegdheden uitoefenen, wat voorheen niet gelukt was. Het decreet van 2007 leidde tot vereenvoudiging en verduidelijking. Zo werden de retributie en de drie categorieën van reisbureaus afgeschaft. Het was de bedoeling een einde te maken aan bepaalde discussies, maar niet om de non-profitsector vergunningsplichtig te maken. De kwaliteit van de reisbureausector blijft belangrijk, maar er zijn verschillende manieren om daartoe te komen.

De minister is verantwoordelijk voor de uitvoering van de geldende decreten. In die zin heeft hij het Reisbureaudecreet altijd verdedigd. Hij heeft echter ook consequent verwezen naar de evaluatie van het decreet die trouwens al bij de totstandkoming van het decreet in 2007 in het vooruitzicht werd gesteld. De administratie heeft de opdracht gekregen om een onafhankelijke evaluatie te maken. Het resultaat was verdienstelijk, al ging het om een nieuwe aanpak en moest het vlug gaan. Daardoor was er bijvoorbeeld geen tijd voor een internationale benchmarking. Uit de evaluatie bleek duidelijk dat er slechts twee opties waren: een grondige aanpassing of een afschaffing van het decreet. Men kan het dus niet voorstellen alsof de minister geplooid is voor de druk van verenigingen of partijen.

De minister is het niet eens met de doemdenkers. De sector van de reisbureaus groeit in omzet en tewerkstelling. Dat heeft onder meer te maken met specialisatie. In 2006 gebeurde 24 percent van de boekingen via het internet. In 2010 was dat al 40 percent en het aandeel neemt nog toe. Door het decreet werden nieuwe evoluties afgeremd, wat niet de bedoeling was van de decreetgever. Daarom was het decreet onderhevig aan reparaties, bijvoorbeeld rond de bongobons. De Raad van State merkte op dat dergelijke aanpassingen in strijd zijn met het gelijkheidsbeginsel. In 2007 had de decreetgever vooral de bedoeling om klaarheid te scheppen en om geschillen te voorkomen, maar dat is niet gelukt. Er werden heel wat procedures opgestart en dat heeft geleid tot grote maatschappelijke beroering. Het decreet heeft aanleiding gegeven tot niet-gewenste toepassingen en tot hoge vergunnings- en handhavingskosten. Deze sommen kunnen op een positievere manier worden ingezet. Ten slotte bestond er discussie over de compatibiliteit van dit decreet met de Europese Dienstenrichtlijn. Om al deze redenen was er in het parlement geen draagvlak meer voor dit decreet.

De bescherming van de consument blijft wel belangrijk. De Europese richtlijn, die werd omgezet in federale wetgeving, blijft geldig. De reisbureaus dienen verzekerd te zijn voor beroepsaansprakelijkheid en tegen financieel onvermogen. Op Vlaams niveau werd dit gekoppeld aan een vergunningsplicht zodat de bescherming van de consument nog versterkt werd. Naar aanleiding van de keuze voor een ander systeem voor de bescherming van de consument, heeft de minister heel wat reacties gekregen van reisbureaus en van de sociaal-culturele verenigingen, maar niet van de consumentenorganisaties. De bemiddeling wordt onmiddellijk uit het decreet geschrapt. De definiëring van de vrijstellingen voor de sociaal-culturele sector wordt verscherpt om discussies te vermijden. Het decreet verdwijnt pas op 1 januari 2014 uit de rechtsorde. De sector heeft dus nog ruim de tijd om een systeem van zelfregulering uit te werken.

De minister is bereid om de sector daarbij te begeleiden. Het Departement internationaal Vlaanderen kreeg de opdracht om de zelfreguleringsmethodes in diverse landen te bestuderen. Die methodes komen overigens in grote lijnen overeen met de bepalingen van het decreet. De reisbureaus moeten beschikken over een minimumkapitaal, een ethische code onderschrijven, de reiscontractenwet respecteren en het personeel moet de nodige beroepsbekwaamheid hebben. Hij heeft al reacties ontvangen van reisorganisaties die de afschaffing beschouwen als een opportuniteit. Hij hoopt dat ook de grootste reisvereniging het zo zal bekijken. Het is de bedoeling dat er een label wordt uitgewerkt voor de bedrijven die voldoen aan de kwaliteitsnorm. Zo kan men duidelijkheid creëren voor de consument.

Het tv-programma Stressvakanties heeft de minister nog niet gezien. Misschien gaat het om vakanties die geboekt werden via internet, buitenlandse reisbureaus of malafide kantoren in eigen land. De federale wetgeving blijft echter geldig, namelijk de reiscontractenwet en de wet op de handelspraktijken. Ook de sociaal-culturele verenigingen die de rol van reisbureau opnemen, moeten deze wetgeving naleven.

2.10. Tweede tussenkomst van de heer Stefaan Sintobin

De heer *Stefaan Sintobin* merkt op dat hij geen aandelen heeft in de VVR, maar bepaalde parlementsleden hebben wel bindingen met allerlei sociaal-culturele verenigingen. Hij verklaart wel alle respect te hebben voor kleine sociaal-culturele verenigingen.

Hij heeft nooit beweerd dat het Reisbureaudecreet perfect was, maar door de afschaffing wordt het kind met het badwater weggegooid. Ook de minister heeft aanvankelijk gepleit voor een aanpassing. Het Nederlandse systeem van zelfregulering werkt niet perfect omdat heel wat reisbureaus er niet bij aangesloten zijn. Zal men zelfregulering ook mogelijk maken in andere sectoren zoals de immobiliën of de horeca?

De heer Caron heeft opgemerkt dat de spreker geen inhoudelijke argumenten heeft. Zijn argumenten zijn echter nog altijd dezelfde als in 2007. Het komt erop aan de kwaliteit van de reisaanbieders te garanderen en de consument te beschermen. Dat is niet meer mogelijk na de afschaffing van het decreet.

De heer Sintobin begrijpt dat de citaten die hij heeft gebracht voor de minister soms vervelend waren. Vlaams Belang heeft zich in 2007 akkoord verklaard met de intentie van het decreet, maar omwille van de onduidelijkheid binnen de sector over de hoofdbezigheid, heeft ze het niet mee goedgekeurd.

Minister *Geert Bourgeois* is het daar niet mee eens. Vlaams Belang wou dat men alleen een reisbureau kon uitbaten als hoofdbezigheid. Dat gaat echter in tegen elke economische logica.

De heer *Stefaan Sintobin* vervolgt dat de toekomst zal moeten uitwijzen of de sector inderdaad geen nadelen zal ondervinden van deze maatregel. Hij vindt het opmerkelijk dat de minister nu schermt met de federale wetgeving. Het is ook merkwaardig dat consumentenverenigingen zoals Test-Aankoop geen enkele uitspraak hebben gedaan over de afschaffing van dit decreet. Hij blijft bij zijn mening dat de kwaliteit van het reisaanbod niet langer gegarandeerd is en dat de consument niet meer beschermd wordt.

De heer Sintobin stelt nog dat de afschaffing van het Reisbureaudecreet kan leiden tot een daling van de waarde van het handelsfonds van een reisbureau. Daarbij denkt hij aan de situatie van een 65-jarige zelfstandige reisagent. Na de beslissing tot afschaffing van het decreet verminderde de kandidaat-overnemer zijn bod prompt met 60.000 euro.

Minister *Geert Bourgeois* vindt dit laatste een slecht argument. Een vergunning is immers niet verhandelbaar. Men kan een vergund reisbureau overlaten, maar de overnemer moet zelf voldoen aan alle voorwaarden.

De heer *Boudewijn Bouckaert* stelt dat de waarde van een handelsfonds voor een deel te maken heeft met de vergunning. De hoogte van de overnameprijs voor een apotheek heeft bijvoorbeeld te maken met de beperking van het aantal apotheken. Als de waarde van het handelsfonds sterk daalt door het schrappen van de vergunningsplicht, dan blijkt daaruit dat er wel degelijk sprake is van marktafscherming. Een groot verschil tussen de overnameprijs van een vergund of een niet-vergund reisbureau wijst op een oligopolie dat verrekend wordt in de prijs. Dat is eigenlijk een goed argument voor de afschaffing van de vergunningsplicht.

De heer *Stefaan Sintobin* heeft het argument van het handelsfonds niet voor of tegen het Reisbureaudecreet gebruikt. Door te wijzen op dit gevolg van de afschaffing van het Reisbureaudecreet heeft hij willen reageren op de tussenkomsten van diverse commissieleden die hun respect betuigen voor de sector.

3. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 12 stemmen.

De artikelen 2 tot en met 10 worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

4. Eindstemming

Het voorstel van decreet houdende wijziging en opheffing van het decreet van 2 maart 2007 houdende het statuut van de reisbureaus wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Annick DE RIDDER,
voorzitter

Marnic DE MEULEMEESTER
Johan VERSTREKEN,
verslaggevers